

Zitting 1978–1979

15 400

Aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 9 februari 1976 inzake de gelijke behandeling van mannen en vrouwen

Nr. 11

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 19 juni 1979

Algemeen

De leden, behorende tot de fracties van de P.v.d.A. en de V.V.D., waren niet overtuigd door de argumenten die de Regering heeft aangevoerd tegen het veranderen van de naam van de Commissie gelijk loon. Aan de bezwaren van deze leden is tegemoet gekomen. Verwezen wordt naar de tweede nota van wijzigingen.

Dezelfde leden stelden vragen over het recht dat de werkgevers- en werknemersorganisaties krijgen om voorstellen te doen voor de benoeming van leden in verband met de werkzaamheden die voortvloeien uit het onderhavige wetsontwerp. De werkgevers- en werknemersorganisaties krijgen niet het recht een bindende voordracht te doen, maar het recht voorstellen te doen. Zoals uit de redactie van de betreffende bepaling al blijkt, zou eventueel van de gedane voorstellen afgeweken kunnen worden.

De leden behorende tot het C.D.A. stelden vragen over het kostwinnerbegrip. Zij vroegen zich in de eerste plaats af of de discussie over de betekenis van het kostwinnercriterium in de sociale zekerheid nog wel open zou zijn na de uitspraken in de memorie van toelichting en de memorie van antwoord. De ondergetekenden merken naar aanleiding van deze vraag op dat op geen van beide plaatsen uitspraken zijn gedaan in verband met het kostwinnerschap als criterium op het terrein van de sociale zekerheid. Dat onderwerp is hier niet aan de orde. Die discussie is nog geheel open.

Wat betreft de overige vragen van deze leden over de hantering van het kostwinnercriterium, moeten de ondergetekenden bekennen dat het hun onduidelijk is wat deze leden bedoelen. Hier zij nogmaals kort het standpunt van de ondergetekenden weergegeven. Op blz. 10 van de memorie van toelichting is aangegeven op welke gebieden het criterium een rol speelt voor zover het het terrein betreft dat door dit wetsontwerp bestreken wordt. Dat zijn aanstelling en ontslag en de zogenaamde primaire inkomensvorming, waarbij het hier gaat om bepalingen die voorzien in een hoger loon voor of in extra uitkeringen aan de kostwinner. De ondergetekenden zijn van mening dat hantering van het kostwinnercriterium hier een middellijk onderscheid tussen mannen en vrouwen inhoudt, omdat in het algemeen met name gehuwde vrouwen geen kostwinner zijn en deze bijgevolg door de hantering van het begrip achtergesteld worden. Een en ander wordt op de aangehaalde plaats nader toegelicht.

In verband met de bepaling betreffende het onderscheid tussen gehuwden en ongehuwden die bij nota van wijziging in het voorliggende wetsontwerp is gebracht, vroegen deze leden wat de bewindslieden bedoelen met de formule «dat het hen juist voorkomt dat over enige tijd een wel doordachte regeling tot stand gebracht wordt» en of de betreffende bepaling wel of niet in deze aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de EEG-richtlijn past. De betreffende bepaling past daar niet zonder meer in. De amendering van het spoedwetje maakte het noodzakelijk in dit wetsontwerp een bepaling betreffende het onderscheid tussen gehuwden en ongehuwden op te nemen. En om systematische redenen en omdat nog onvoldoende bekend is op welke gebieden het onderscheid tussen gehuwden en ongehuwden een rol speelt, is de bepaling in het huidige ontwerp zo beperkt mogelijk gehouden en is niet de werking van het gehele wetsontwerp tot dit onderscheid uitgebreid. Als dat wel gedaan was, was een niet-doordachte regeling tot stand gekomen.

De leden van de V.V.D.-fractie wensten nog nader te vernemen op welke termijn de ambtelijke projectgroep van het Ministerie van Defensie haar werkzaamheden denkt af te ronden. De bedoelde projectgroep is bij beschikking van 28 december 1978 ingesteld en nu nog slechts bezig met een inventarisatie. Gezien de complexiteit van de materie is het niet mogelijk een datum te noemen waarop de werkzaamheden met aanbevelingen afgerond zullen worden.

Het was deze leden voorts nog steeds niet geheel duidelijk of de Regering zich nu wel of niet kon vinden in de omschrijving van de Emancipatiecommissie van het begrip gezinssituatie. De ondergetekenden kunnen zich met de door de Emancipatiecommissie gegeven omschrijving verenigen, maar sluiten niet uit dat die opsomming niet uitputtend is.

De leden van de fractie van de S.G.P. vroegen naar aanleiding van de uitspraken in de memorie van antwoord over het kostwinnerbegrip in de eerste plaats of het gezin nauwelijks een betekenis en een functie heeft voor de arbeid. Naar de mening van de ondergetekenden behoort de omstandigheid dat iemand tot een gezin behoort en meer in het bijzonder daar kostwinner van is geen rol te spelen als het om het deelnemen aan het arbeidsproces gaat. Hierboven is nog eens herhaald waar het kostwinnercriterium een rol speelt voor zover het dit wetsontwerp betreft. Deze leden vroegen in de tweede plaats of men de hantering van het kostwinnercriterium niet kan voorstaan in een situatie die gunstiger is voor wat betreft de nadelige effecten voor de (gehuwde) vrouw. Het is de ondergetekenden niet helemaal duidelijk welke situatie deze leden op het oog hebben. Het uitgangspunt van de ondergetekenden is geweest dat de hantering van het kostwinnerbegrip nadelige effecten heeft voor met name de gehuwde vrouw. De (gehuwde) vrouw zal zich bij handhaving van het criterium geen plaats op de arbeidsmarkt kunnen verwerven die gelijkwaardig is aan die van de man.

Deze leden vroegen ten slotte wat het standpunt van de Regering is wanneer kerkgenootschappen ervan overtuigd zijn dat fundamentele uitgangspunten ten aanzien van geestelijke ambten ook consequenties hebben voor de taakopvatting van man en vrouw en voor de onderlinge verdeling van het werk in de samenleving. De ondergetekenden wijzen erop dat kerkgenootschappen bij de aanstelling in geestelijke ambten de vrijheid hebben hun eigen beleid te bepalen, maar niet hun principes dwingend aan anderen kunnen opleggen.

Artikelen

Artikel 2

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen een nadere argumentatie waarom in artikel 2 geen nietigheidssanctie is opgenomen. In artikel 1637ij van het Burgerlijk Wetboek komt de nietigheid voor in verband met een *contractueel* beding. In het geval van artikel 2, dat op het werkzaam zijn in een vrij beroep

betrekking heeft, zal er vaak geen sprake van een contractuele relatie zijn. De memorie van toelichting geeft op blz. 12 als voorbeeld van een situatie, waarvoor dit artikel geschreven is, het geval dat een vrouw niet als maat opgenomen wordt in een maatschap. Daarom is de bepaling zo geformuleerd dat er bij een handelen in strijd met het in het artikel bepaalde een actie uit onrechtmatige daad ingesteld kan worden. Bij een onrechtmatige daad kan er geen sprake van nietigheid zijn.

Artikel 3

De leden van de fractie van de P.v.d.A. konden wel onderschrijven dat een strafbepaling in het Wetboek van Strafrecht niet zo geëigend is, maar vroegen de mening van de ondergetekenden over een strafsanctie in de sfeer van de Wet op de Economische Delicten. De ondergetekenden wijzen erop dat het ook bij de Wet op de Economische Delicten om strafsancties gaat. De materie leent zich naar hun mening niet voor een strafsanctie. Juist om wel in een sanctie te voorzien is artikel 3 thans aangevuld met een bepaling die de mogelijkheid om een civiele rechtsvordering tot naleving van het in dat artikel bepaalde ook aan organisaties geeft. Deze civielrechtelijke sanctie is naar de mening van de ondergetekenden meer geëigend.

Artikel 4

De hier door de leden van de V.V.D.-fractie gestelde vragen zijn hierboven in het Algemene Deel reeds beantwoord.

Artikel 6

De leden van de fractie van het C.D.A. vroegen of de bewindslieden een oordeel hadden over eventuele reacties om de voortaan verboden «bevoorrechtiging» per c.a.o. op grond van kostwinnerschap of gehuwde staat van mensen die nog niet het volwassenenloon ontvangen, te compenseren. Allereerst willen de ondergetekenden er nogmaals op wijzen dat de bedoelde bepaling ter zake van het loon over het gehele bedrijfsleven beschouwd betrekkelijk weinig voorkomt; de bepaling komt vooral ten aanzien van de minimumvakantiebijslag voor. De desbetreffende bepalingen zullen, evenals de andere bepalingen op het terrein van dit wetsontwerp waarin het kostwinnersbegrip gehanteerd wordt, geschrapt moeten worden. Indien deze leden met compensatie het oog hebben op andere «bevoorrechtelingen» van dezelfde groep werknemers, antwoorden de ondergetekenden hierop dat die eveneens door dit wetsontwerp verboden worden. Zo zij het oog hebben op compensatie in de zin van een eventuele algemene loonsverhoging (derhalve zonder onderscheid naar geslacht), dan menen de ondergetekenden ervan te mogen uitgaan dat de partijen bij het overleg over de collectieve arbeidsovereenkomst de effecten voor de werkgelegenheid terdege in de beschouwingen zullen betrekken. Nadelige effecten voor de werkgelegenheid, dit in antwoord op de laatste vraag die deze leden stelden, worden dan ook niet verwacht.

Spoedshalve ondertekent de Minister van Justitie mede namens de Minister van Sociale Zaken, de Minister van Onderwijs en Wetenschappen, de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk J. G. Kraaijeveld-Wouters en de Minister van Binnenlandse Zaken.

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter